

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран. у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Прегледата шаље се поштаском
упутницом непосредно админи-
страцији „Глас Црногорца“ на
Цетиње, а коме је наручио, г.
Петру Гамадановићу, к. д. аген-
ту у Котор. Доноси се пошту
уредништву. Рукописи се не вра-
ћају.За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифа-
ра по 2 новчића на први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Њихова Краљевска Височанства Књаз Господар и Књагиња Миленка, Њихова Краљевска Височанства Књаз Насљедник и Књагиња Милица и Њ. В. Књаз Петар повратили су се прошлог уторника из Нишине на Цетиње.

Г. В. Гавро Вуковић, наш министар иностраних дјела, одликован је од Њ. И. Величанства Султана орденом Ифтихара с брилијантима, а г. Јован С. Матановић, наш одправни послоник у Цариграду, орденом Меџидије II степена. Г. министар имао је јуче опроштајну аудијенцију, а данас полази из Цариграда.

Госпођа Сухар, супруга оvd. француског посланика, пошто је са ћерком и синчићем провела неколико дана на Цетињу, отпутовала је данас за Француску.

— Потпуковник главног штаба Госп. Потапов, овдашњи царско-руски војни аташе, отпутовао је прошле суботе у иностранство.

ЦЕТИЊЕ, 13 септембра.

ЊЕМАЧКО-ТУРСКО ПРИЈАТЕЉСТВО.

Потоња посјета њемачког цара Вилхелма у Бечу имала је да покаже свијету, како је Њемачка солидарна с источном политиком своје савезнице и како она потпуно одобрава споразум између Русије и Аустро-Угарске односно балканског питања. На изглед, Њемачка одиста подржава источну политику своје савезнице, а иза леђа ради она у Цариграду на своју руку. Значитно Њемачка стоји уз Русију и Аустро-Угарску и помаже њихову тежњу, да се мирно разријешу македонска криза, а невјаначно — она подржава и потпирује ратно расположење Турке и стара се, да што више заплете стање ствари на Балкану.

Гласови о томе све чешће се појављују у штампи, али се ти гласови категорично побјијају од стране авијанце Њемачке, која измјешта остало овако говори: „Наша су интереси у Турској виста велики, али нас баш то и приморавало, да мише не ко други радимо око очувања мира на Балкану и у опште на Ближем Истоку. Цијелу Њемачку у султанским владавинама јест чисто економска; Њемачкој није потребно утврђење политичког утицаја, него су јој потребни само пазари. Због тога ми и јесмо највећи поборници за мир, јер би се иначе поткопала сва наша подухва у Турској, у која су толики милиони уложени, и пострадала би наша источна трговина.“

— Тако се може видјети — мише „Н. Времења“ — да та њемачка тврђења почивају на лабавом темељу. Кад би то било тако, као што они говоре, онда би македонски нереди, који ево већ више од пола године све јача бивају, штетно утицали на њемачке интересе у Турској. Но у ствари ништа од тога нема. Све што су они прије устанка започели били, продужава се успјешно и довршује у данашње мутно врјеме. Довршује се њемачки пристај у

Хајдар-паши на самом Босфору; ни мало не заостаје грађење другог њемачког пристана у Деринци на Мраморном мору, у дну Исидског залива.

На Малоазиској жељезници приходи се повишују због превоза војске и војничких потреба; оснивају се нова трговачка агенства у дубини Мале Азије; у самом Цариграду све се више шири радња њемачке банке и благодарећи све вишем окупљању облигација турскијех зајмова, све више расте и значај Њемачке у управи „Јавних Дугова.“

Назад неколико времена, Њемци нијесу имали готово никаквог гласа у тој управи, а данас она стављају своје veto на ријешење францускијех и енглескијех акционара, који су прије ту гавдовали. С тимем се veto мора рачувати, јер је заступник њемачкијех капиталиста ивио управи доказе, да они владају са 150 милиона франка турскијех фондова.

Најпослије морамо рећи и то, да је баш за врјеме македонске буне Њемачка предузела нов корак у мирном освајању Турке: почела је градити Багдадску жељезницу. Пламен македонског устанка и трагична смрт двају руских консула, који падоше под курпумима турскијех визама, заклонили су оно што се је објавило у Малој Азији. У оно исто доба, кад су Руси били уврјеђени и уарујани због позватијех догађаја, у Цариграду је, ваједно с тајнијем султанскијем савјетом, засједала комисија за одузимање земља, које требају за грађење Багдадске жељезнице, а у Конији се — како се јављаху у телеграмима — „без икакве свечаности“ отпоче грађење исте. Без свечаности и без ларме Њемци све више напредују и све више и сталније освајају Азијатску Турку.

Према томе, ми видимо — завршује „Н. Времења“ — да македонска буна ни мало не смета Њемцима, да постигну што желе, не само у Малој Азији, но и у самом Цариграду. Но је ли доста рећи само, да ни то ни мало не смета? Да ли македонска буна управо не помаже, да Њемачка остварује своје „искључиво економске“ вадатке у Турској?

ФРАНЦУСКА И СТАЊЕ У ЈЕВРОПИ.

Чувени француски публициста и потпредседник француске коморе Етјен, (Eugène Etienne) написао је у „Figaro“ три чланка под горњим насловом, у којима излаже мисао о потреби вближења француско-руског са Инглеском због успјешнијег ријешења македонског питања. То питање, говори Етјен, није могуће оставити овако, како је данас. До сад су велике државе само настојале, да на истоку очувају status quo, не водећи ни мало рачуна о томе, какав је живот хришћанског становништва у Турској. Јевропска је дипломатија до сад само помагала, да се што више заплете источно питање. Сад је настало врјеме, да се ствар изведе из чистину, да се предложене реформе као неуспјешне одбаце, а да се поступи енергичније, да се за Македонију одреди нарочити хришћански ђенерални гувернер, да се Македонија даде аутономија, као што је ра-

није била дата Источној Румелији. Многи ће може бити рећи, да би у том случају настао покољ и унутрашња борба у Македонији између различитијех народности, али Етјен мисли, да је такво изговарање неумјесно. Јевропа мора покушати сва средства, прије него допустити да се македонско питање ријешти путем рата.

Трудно је штогод прамјетити на ова равлагања француског политичара и ми би, говоре „Новости“, били први, који би честитали Француској, над би енергично и искрено увела иницијативу у македонском питању. Исто је тако сваке пажње достојна и пишчева мисао о савезу Француске, Русије и Инглеске због ријешења македонског питања. Али, на жалост, стање ствари није баш такво, да се можемо заносити само пријатним илузијама. Како изгледа, Француска и Инглеска не желе мијешати се у македонске нереди, него то потпуно остављају Русији и Аустро-Угарској као државама, које су највише у томе заинтересоване, а ове дније ошт ограничаване су у својој раду тијем, што немају пространијех пуномоћја од стране другијех великијех држава.

До данас још нема никаквијех података, по којима би се могло судити, на колико су Француска и Инглеска склоне, да промијене то своје држање према македонском питању, а да усвоје праваца, што га Етјен у својим чланцима препоручује. Треба строго разликовати политику публициста, па ма то били и упливни чланови парламента, од политике јевропскијех кабинета, која су везани развијем прдрдржанима и претпоставкама. Ово што на страницима листова изгледа као лако остварљиво, често се тешко може остварити у пракцији. Македонско питање спада међу најтежи и најеложније политичке проблеме. Да се оно успјешно ријешти, требало би предходно постати потпуно споразум између великих држава.

Француска пак, кад се баш у таквим приликама и условима, да би могла узети на себе иницијативу озбиљнијег покушаја за ријешње македонског питања.

ИЗБОРИ У СРБИЈИ.

На мали Госпођин дан извршени су у Србији општи избори — први под владавином краља Петра. Народ у српској Краљевини ријешити је на тијем изборима, који ће људи у име народно, ваједно с краљем, одлучивати о народној судби. Ови избори значајни су још и с тога, што објављувају престанак прелазног стања, које је створено језним великим превратом и улазак у редовне парламентарне прилике. У овим изборима бориле су се у главном три странке: умјерени или фузио-нирани радикали, самостални радикали и либерали, а у појединим изборним окрузима било је и другијех кандидата, који су се због личне амбиције или због везе с остацима напредњачке странке истакли, да окушају изборну срећу. Према досадашњим извјештајима резултат избора је овакав: изабрано је самосталних радикала 61; умјерених радикала 72; либерала 14; напредњак 1; социјалист 1; ван странака 2.

Изборна је борба у цијелој земљи била потпуно слободна. И ако су се на појединим мјестима могла опазити везаната странака трвња, ипак се не може говорити о утицајима, којима би била цијелу, да изакопаче народну вољу. Зато се може слободно и рећи, да је на тијем избора иза-

шла већина, која ће у народној скупштини у потпуној мјери представљати вољу већине српског народа у Србији. А то је и била одлучна воља краља Петра и искрена жеља досадашње коалиционе владе, којој је била дужност, да руководи државним пословима послје 29 маја до састанка нове скупштине. Она ће сада уступити мјесто парламентарној влади, коју ваједно с новоизабраним народним посланицима очекују велики државни вадачи. Својим смишљеним, одлучним и патриотским радом они ће Србији дати нов, бољи живот и увидиће је високо и свијетло; они ће показати, да је српски народ способан и кадар да живи животом просвијешћених слободних народа. С том надом поклонили им је српски народ својереве, а они ће га, без сумње, достојно оправдати.

Скупштина ће се састати у понедељник, 15 о. м. Потпуно списак посланика још немамо у цијели, — а међу досад изабраним налазе се ове повнатале политичке личности: ђенерал Сана Грујић, Борђе Генчић, Аца Станојевић, Др. Воја Велковић, Др. Мила Вујић, Петра Велимировић, Стојан Новковић, Стојан Протић, Др. Милован Ђ. Миловановић, Риста Поповић, Миленко Веселић, прота Милан Ђурић, Гига Гершић, Андра Николић, Светозар Милосављевић и др.

МИНИСТАРСКА КРИЗА У ИНГЛЕСКОЈ.

Министар инглеских колонија Чемберлен, министар финансија Ричи и државни секретар за Индију лорд Хамилтон подијелили су своје оставке, које је краљ уважио. Ова оставка није дошла неочекивано, већ се је она одавно спремао, јер је Чемберлен већ дуже времена био у очигледној несугласици са осталим члановима министарства, који нијесу били склонили његовој трговинској политици. Чемберлен је хтео занести вантитно царине и британске колоније што тјешње свезати с матером земљом и тијем дати инглеском империјализму привредни ослонац. Остали чланови, који су присталице досадашњег система инглеске трговинске политике, слободне трговине, жостоко су се борили против његовијех планова. Нарочито с премијер-министром Балфуром дошао је Чемберлен у сукоб због царине на храну, коју је Балфур за сад као непрактичан означити, пошто би се тијем народ страшно озлоједио због поскупљивања животних намирница.

Чемберлен је одступио у нади, да ће ипак с временом придобити народ за своје идеје. Да је његов одступ узлиједио назад не више од године и по, то би био догађај од огромне важности. Данас та оставка готово никога неће изненадити. И ако је Чемберлен покушао, да и овога пута мотивише тај свој потпедњи корак „плоче нитијем“ мотивима, опет ће се мало ко наћи, ко неће моћи разумјети прави разлог тога добровољног одласка с поља парламентарне борбе — то је просто „уамичано“ занесеног играча.

Нико није знао боље од самог Чемберлена, да је његовој политичкој карактери нанесен тешки удар још онда, кад су јужно-афричке републике пријеле од рјечи к дјелу, пошто им је већ било дозвољено дрско понашање британског министра колонија, који је дуго заводио и Инглезо и Буре једино због интереса развијенијех алаткопнијех афериста. Ма како чудновато изгледало, опет су порази, што их је у тегају рата претрпјело британско самодубље и понос, подржанали Чемберлена, а уз то још и британски патриотизам дали су му могућност, да још једном убере плодове политичког успјеха. Али ти успјеси нијесу могли бити трајни; осуђавало се је, да је близу час, кад сва горка истина мора избити на површину. Чемберлен је успио да колико-толико одаљи тај тренутак — он је представу британској народној маси прирамљиву слику велике Британије, те добре мајке, код које су се изненада пробудила осјећања према дједи, која се давно од ње одвојиле и заборанише је, а која су, бајаги, готова, да се с њом споје у нов, тијесан савез, на темељу империјализма или свјетског заката. Али кад се је пришло остваривању тијех лијепијех снова и ријечи, онда се одмах показала неумјесност Чемберленове замисли. Одустане су од њега и колоније, кад

је он изнио царински савез и заштитне дације као средства за оваплоћење свјетске Британске империје у један политички организам; одустала је од њега и народна маса у Инглеској, кад се ствар свела на то, да због те величине треба плаћати огромне дажбине и на насурне потребе, а баш као наручен дошао је у то вријеме и обрачуни војне парламентарне комисије о узроцима ратних неуспјеха и несрећа у Јужној Африци. Судба Чемберленова била је ријешена. Његови су пројекти пали. Он је морао или предати те пројекте у архив, т. ј. на недоследно проучавање краљевској комисији, или дати оставку — и он је изабрао ово друго.

Кад се обазремо на Чемберленову прошлост, увијерићемо се, да је самао са спене типични представник fin de siècle, типични политички радник, без сумње даровит, али који није имао онога, што се може назвати државничким смислом.

Рођен у трговачкој породици, наспитан у индустријској атмосфери Вирмингма, наскроз прожман духом трговачких афера, Чемберлен је био далеко од политичких и моралних традиција. У својим бесједима он се подједнако обраћао и народној маси и парламентарним чиниоцима, као што је једнако пред њима расправљао и о пријатељским и непријатељским државама и дијем често изазивао непријатне политичке неспоразуме. Све је то много нашкодило угледу Чемберленову, о чијој су се мудрости и способности његови земљаци тако дуго варали. Због тога је и толико јаче разочарање, које је сад у Инглеској настало.

Књижевност, умјетност и просвјета.

Седамдесетогодишњица Лава Толстоја. Ове године навршује се 75 година великом Русу и Словенину Лаву Толстоју, или како га називају „Петербуршки Вјдомости“ у свом чланку „велики старец“. Није нам намјера писати о њему у овој мах, јер то би значило писати историју једнога вијека, него ћемо укратко само маркирати овом приликом његове главне дрте. Он је сав свој живот провео мучећи се, да скроз позна себе, сумњао је у све, тражећи истину и захтевају савјести. Он је велики скептик, кога не плаши ни најважнији задатак. Као умјетник и као мислилац, он је даље секташ. На свима његовим дјелима огледа се не само стваралачки него и аутобиографски субјективизам. Толстој је и аскета, а страх од смрти играо је некад велику улогу код његова назора о свијету и практичном раду. У друштву и литератури влада мишљење, да је Толстој саткан од самих противурјеча. Н. Вершинин каже овако о њему: „Толстој је — наш народни понос. Поносимо се с њим као с покровитељем наше народне духовне моћи, као изразом богатства нашег духовног фонда. Геније се почео на недостижној висини, но осбом је осветлио и оне нивне, из којих је поникао. И он је уздигао собом и тежине. Толстој је за чудо народан. Он је жива персонификација словенског типа: у њем психолог може да нађе података за објашњење нашега словенскога националнога карактера. Слика живачна пуна је

красоте и чаробности, ове замучне чаробности, која га је снашла унутрашњом трагедијом његове душе“

Уза сву своју дубоку старост, одржао се Толстој још увијек душевно јак и свјеж, те му желимо да још дуго поживи на понос и свога народа и свега Словенства и човјечанства!

Романско-словенска солидарност. Недавно је изашло ново дјело „Rénovation celtique“, које је написао француски научник слависта Serge Scuffort de Beauregard, члан мексовског „Славјанског Општества“.

Испец овога великог и значајног дјела иносци и доказује потребу романско-словенске солидарности у борби према пангерманizmu, који је подједнако непријатељ како словенском, тако и романском свијету. Као главну подлогу те солидарности истиче природну тежњу за општим свјетским миром, која се подједнако јавља и код словенског и код романског свијета. То је управо оно, што обликује те двије групе народа и поставља их на супрот германскоме свијету, који се поглавито карактеризује милитаризмом и вјидничким завоевањима. Германски свијет не показује ни мало тежње, да се миром одржава равнотежа свјетска.

Идеја, на којој се заснива цијело, обилно и значајно дјело Скиафурта ди Борета није нова, али је она у њему приширена и потпомагнута многим документима. Сваки интелегентан Словен требало би да с највећим интересом проучи поминуто дјело, које, цртајући супротност мирољубивог панкеалита и завоевачког пангерманизма и инглеског империјализма, указује племениту услугу не само романским и словенским народима, већ и цијелом свијету. Солидарност словенско-романска, која би се означавала са 300 милиона душа, била би највеће јемство за свјетски мир. А за тим, као што рекосмо, тежи књига г. Борета, износићи савремено стање и одношаје словенских и романских народа према пангерманizmu. Дјело „Rénovation celtique“ изишло је у двије велике свеске у Паризу код: Honoré Champion, Librairie-éditeur, 9, quai Voltaire. Обје свеске стају 12 франака.“

Др. М.

Омладински збор у Сријемским Карловцима. У недељу 7. окт. састала се је у Карловцима школска омладина из свију српских крајева, ради заједничке организације. На млањима свијет остао! Омладински покрет од 1866. године, дубоко је био заталасао све омладинске кругове у нашем народу. И ако је он, у брзо последије своје појаве, насилно прекинут, његов утицај на судбину српскога народа био је знатан. Он је био вјесник крупних догађаја, који су се за њим изазали, а у школи тога покрета многе српске груди задануле су оним идеалима, жарким родољубљем, које је било поддржк за велика и лијепа дјела.

На омладинским скуповима претресана су и расправљана разна важна питања. Расправљање тих питања, пред широким круговима омладинским, несумњиво је важна и корисна ствар; али је највећа корист од омладинских зборована у оном обликовању и упознавању српске омладине из свих српских крајева, у стапању и сродњавању духова, у изналажењу општих

ше јављале, те сам тако морала сама самцата на својој бијелој постељи лежати. Ја сам горко плакала, кад сам промишљала, да ћу морати, пошто оздравим, сваки божији дан умивати се и обуквати. То ме је веома мучило.

Сад говорим да сам здрава, и да сам се кући повратила. Ово је моја кућа — велико мрачно здање, међу дрвешем и потонићима. Али ја сам овдје туђа. Ја сам некада имала оца, који је са мном заједно живио у овој кући; али кажу ми да је умро од грознице, од које у мало што и ја нијесам умрла. Слика његова висје у салону, при самоме крају, иза свију осталих слика; но ја не познајем тога човјека. Колико ми се чини, он ни мало не одговара моме идеалу оца. Кога му је црна, поглед мрачан, а брада велика! А ја више волим оцове блондине, или сиве, а бијелим брцима и њежним и умилјатим погледом. Ах, да ми је имати таквога оца!

У кући је много слуга, и кажу ми, да их морам све познавати; а ја вас увијеравам, да их сасвијем не знам. Међу осталим ту је и једна старица, која ме прати, плаче нада мнош, и изјавља ме „Јадном овчицом.“ Све ме моли, да се сјетим једне или друге ствари из прошлога живота, и ја се често припљам, као да знам лице и догађаје, тек само да јој угодам; а међу тим ја се ничега не сјећам. Осим по гдје кад неких малих и незнатних сатница. Кад сте оклењени тамом, ви видите нешто, што је у најближој валији близина, а даље, све се слива у једну мрачну цјелину. Ја у таквој тами живим све од како сам се разболела, и не знам хоће ли те таме икада нестати. Али мене то не узнемирава — ја и тако лијепо живим док... Врх је мјесец дана од кад сам ту, и Цемима, тако зову ону симпатичну старицу, — говори ми, да сам сваком даном све

гледашта, са којих рад цјелокупне српске омладине добија извјесну једноставност, а тиме и поузданију основу за успјех у свима правцима.

То је оно, што омладинском покрету даје нарочиту важност.

Поред тога, глас омладине, која ужива највише симпатије свога народа, има особиту снагу за ширење здравих мисли и погледа у масу народну. Све што се буде рекло на омладинским скупштинама, чуће и дубоко уресасти у душу своју цио народ српски. А пошто ће омладина, као најјерничји израз душе народне, знати и умјети да одабере оно, што је у данашњем културном и економском стању нашега народа најпрече и најпотребније. — нема сумње, да њен рад мора доијети обилата рода.

Поздрављајући с тога окупљене омладинце, тврдо се надамо, да ће им рад бити трајан и једнодушан на корист и срећу народа српскога, а на част и славу његове узданице.

Женски педагошки курсеви у Одеси. У Одеси ће се отворити женски педагошки курсеви, којима је главна сврха да спремају предавачице женских гимназија. Ови ће се курсеви састојати из пет посебних одјељења, и то за историју, за руски језик и књижевност, затим за немачки и француски језик и књижевност и за математику. На историјском одјељењу предаваће се: руска историја, историја руске књижевности, црквенословенски језик и његови споменици, историја руског језика, опште језикознство и фонетика, историја опште књижевности, енциклопедија словенске филологије и методика руског језика. На одјељењу француског језика и књижевности предаваће се: опште језикознство и фонетика, француски језик, историјска граматика француског језика, енциклопедија романске филологије, историја опште литературе, специјални курс историје француског језика (на француском језику), латински језик и методика предавања француског језика. На одјељењу немачког језика и књижевности предаваће се за тај језик слични предмети као и за француски, само ће се узети још и инглески језик. На одјељењу математичком предаваће се тригонометрија, елементарна аритметика и алгебра, увод у анализу, виша алгебра, аналитичка геометрија, диференцијални и интегрални рачун, теорија вјероватности, механика, астрономија, физика, теоретска аритметика, основи геометрије и методика аритметике, алгебре и геометрије. Осим тога предаваће се за сва одјељења богословље, психологија, логика, дидактика, педагогика и историја педагогике.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ.

Чувај дјецу од скарлатине.

Друштво за чување народног здравља у Биоградцу издало је ову поуку, коју свим родитељима топло препоручујемо:

здравија и љепша. Ово је потоње, разумије се ситница. Ја никада нијесам могла бити, нити ћу бити лијепа: коса ми је руске боје нити је кестењаста, ни риђа; очи су ми, према моме лицу, превалике, а нос одвјећ широк. Ја не само нијесам љепотица, но не није могуће назвати ни љепшастом. Овакве се мене немогу никада поправити као на пр. што се може поправити мршавило, бједило, које је остало иза мје болести; међу тим, ја бих баш жељела да сам љепотица.

Али овђе је веома досадно. Мили, стари доктор Кристиа жели, да позovem рођицу Адел код мене; да почнем чинити посјете мојим сусједима, или да учиним једну велику шетњу до Њу-Јорка; но ја од тога нећу ништа послушати: ја се бјих од свега тога. И ако сам сама, опет не желим људе гледати, може бити због тога што осјећам, да још живим у некоем привидном свијету; може бити због тога, и ако сам сама, није ми баш толико досадно. Имам библиотеку и у њој хиљаде књига. Ја живим с тим књигама мјесто људи. Сад читам француске романе који су пуњени љубави и посјеје. Они најбоље одговарају моме расположењу. Не знам да ли и данас постоји у свијету такве љубави, која је готова на такве подвиге и самопожртвовања. По прилици не. Ах, кад би је било! Колико дјевујка мора цијенивати такву љубав, жртвовати се за њу, мислити се пред њом. Љубав је — велика ствар!

Готово све вријеме жучела сам у библиотеци, и па ње сам излазила само у погњу; а шетати има се гдје. Чини ми се, да су моје земље врло простране. Може сатима ходити и да не видиш краја, осим на једном мјесту, и на италијанске банге, гдје сусједне земље граниче с мојима.

По који пут сам се препасивала с мојим родитељима Адолом. Она ме је молила

1. Опака болест скарлатина све више и више расте. Она тамани силну дјецу. Многа кућа од ње отпусти.

2. Кад на дјете изиђе болест, оно добије ватруштину, гушобољу и блување, а сјутрадан му изиђу по цијелом тијелу ситне црвене пјеглице; мало послје пијела кожа дјетань дође првена као скрлет, те се у том црвенлу оне пјеглице једва виде. У тој ватруштини и заносу многа дјеца умру.

3. И кад прође та прва болест, надовезу се често на њу друге опасне болести, па многа дјеца од њих угину. Највише се надовеже водена болест.

4. Скарлатина је приљепчива болест. Дјете се може разболети, ако се мијеша са болесном дјецом, и ако дира ствари, које је дирало болесно дјете; па и здрав човјек може унијети болест у своју кућу, ако одлази у куће, у којима има болесника од скарлатине.

5. Кад чујеш, да у твој мјесту лежи које дјете од скарлатине, добро пази шта радиш. Ако нас послушаш, твоје се дјете неће поболети. Ради овако:

Не иди никако у кућу, у којој има болесник. Не пуштај ни друге из твоје куће, да обилазе болесника.

Не идите ни ти ни твоји укућани на пратњу и на даћу, кад ко умре од скарлатине. Ни бабама не дај да иду.

Не узимај ни за живу главу ниједну ствар из куће, у којој неко бодује од скарлатине.

Држи чисто и кућу и двориште. Сви у кући перите добро руке, лице и гушу и пазите да вам одијело буде чисто.

6. Ако се дјете није сачувало, него добије ватруштину, гушобољу и блување, ти га тог часа положи у постељу, а сву другу дјецу одмах одвој од њега. Ако ти који рођак нема дјецу, ти твоју здраву дјецу пошљи у његову кућу. Ако немаш такве родбине, одвој дјецу у другу собу. Главом се не шали и не пуштај, да та се здрава дјеца мијешају са болесном. Ни туђу дјецу не пуштај болеснику, да се болест не пренесе и у друге куће.

Тасо чувај болесника, докле год не оздрави.

7. Болесника нека ти гледа само једна жена. И ти и сва друга човјек не одлази к њему.

Та жена нека се не мијеша са здравом дјецом, нека се држи чисто, нека прије јела добро пере руке.

8. Болесно дјете држи у соби најмање мјесец дана, — докле год не прече перутање коже. За све то вријеме пази добро на ово:

И болесника и постељу и собу држи сасвим чисто.

Његовом чајом, ошацим и осталим посуђем нека се осим њега нико други не служи.

Његове прљаве пешкаре, кошљике и друго рубље не мијешај са осталим рубљем, него одмах потоњи у котло и метни на ватру да ври најмање пола сахата, па послје опери сапуном.

Кад болесника пусти ватруштину, држи га топло, да не назебе.

Храни га само млијеком. Друга не му храна шкодита.

Кад му се кожа почне перутати, ти га сваки дан намажи чистим салом или повлаком.

да је посјетим у Чикаго, гдје живи. Прича ми она о бадовима, концертима, које посјећујемо, а мени све то изгледа досадно. Послје тога долазе шавци и пиваре из Њу-Јорка и доносе пуно историје одијела, мјере то одијело на мене и муче ме; али по свој прилици тако и треба, јер кад човјек само собом није лијепо нека се бар лијепо обукне.

Таквим начином, мене моја самоћа не дави, напротив, мени се чини, да сам доста сретна с мојим књигама, шетњама и одијелом; али опет ја бих жељела да имам оца. Мајка ми је умрла тек сам се родила, и због тога ја је и не знам, па не знам ни то, што ће рећи имати мајку; али жељела бих имати оца.

Од једанпут појани ми се необична мисао! Она ми је дошла у главу, кад сам сама шетала у салу са сликама. Ја сам гледала на слику свога оца и мислила сам, како он није сличан на мој идеал, и као муња, долеће ми мисао: „да што не бих уобразиља пренао оца? Такавга оца касвна бих ја жељела.“ Чини ми се, да сам се јако намијала од усхићења. Та то је тако лако и присто. Зашто не би постојао уобразиљени отац? У ствари он би био за мене так саван, као и стари Цемима, која ми се предговља као нека стара сјенка; или као Губе, стари собар, који пузи по собама као још чудноватија, блиједа слика. Да, ја сам се добро намијала од усхићења и пивла сам да јаним Цемими мој изврени план.

С пометки се она јинудла од чуда и упрла поглед у мене. Чудновато ме погледала, уне се јој задрхтале, очи се напунише суза, срце заплата и назва ме „једном овчицом.“ Дуго сам је увијеравала, да ја ово абјорим обилно и да од данашњег дана сви у кући морају држати, да мој отац у самој отвари постоји.

9. Kad se koža isperuta i kad di-
jete odzdravi, nemoj ga nipošto puštati
među ostalu djecu. Prvo uradi ovo:

Све његово рубље, одједа и постељ
ске хаљиве потопа у копао и метни на
ватру, да ври најмање пола сахата. По-
слије све испери сапуном.

Дијете окупај двапут у топлој води
и добро опери сапуном, па му онда обуци
све чисто. Тек тада пусти га међу другу
дјecu.

Собу оклачи, а под, врата и другу
дрвенијару премажи густим кљавом, па кад
се осуше, опери цијећом (ликсијом).

Кад све то урадиш, отвори на соби
врата и проворе, па нек стоје отворени 24
сахата.

10. Ако нећеш да доживиш жалост,
ти нас добро слушај. Послушај ово и себе
и дјече твоје и твојих пријатеља ради. А
добро упамти још ово:

Чим ти се дијете разболи, одмах по-
зови љекара у помоћ. Само њега слушај!
Бабе не слушај!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 12 септембра.

(Унапређење.) Г. де Замбаур п. и кр.
Аустро-Угарски вице-консул у Бару, уна-
пријеђен је за консула. —

(Личне вијести.) Г. Вико Мантегаца,
чувени италијански публициста, допутовао
је овамо из Милана и последије једног дана
бављења на Цетињу, отпутовао је у Био-
град.

(Излет.) Г. Александар де Мек, брат
г. М. де Мека, секретара царско руског
посланства, допутовао је ових дана на
Цетиње са својом супругом и сином. Том
приликом праредили су господин и госпођа
М. де Мек излет на Рипјеку и у околину
Скадарског језера, којима су осим дома-
ћина, домаћице и братове породице при-
суствовали још Њ. Пр. г. Шченлон, цар-
ско-руски министар резидент, г. Ризов,
бугарски дипл. агент, г. Шинле, енглески
отправник послова, г. Канја, аустро-угар-
ски вице-консул и г. Жиронон Жинесте.

Сви присутни повратили су се са излета
у највећем задовољству, очарани како љу-
бавношћу и предуретљивошћу госп. и
госпође М. де Мек, тако и природном
љепотом Скадарског језера и околине му.

(Из цетињске мушке основне шко-
ле.) У нашој мушкој основној школи от-
почето је уписивање дјече за ову школску
годину 1, 2, 3 и 4. ов. м., а трајало је до
9. ов. м., којег је дана отпочела редовна
настава. Уписано је: у I разреду 48, у
II разреду 49, у III разреду 41, а у IV раз.
43 ученика, — свега 181 у сва четри
разреда. У сриједу 10. ов. м. одржат је
призив Св. Духа као и сваке године у
Влашкој цркви. Наставнички је персонал
у овој школи за ову шк. годину: г. г. Ан-
дрија Вукић, наставник I разреда, Бура
Швајцер, наставник II раз. и управитељ
школе, Радомир Кривокапић, наставник
III раз. и Радоје Поповић, наставник IV
разреда.

(Годишња главна скупштина црно-
горског учитељског удружења) држана
је у Подгорици 26, 27 и 28 августа. На

Цемима је замислило и вртећи гла-
ном изшла из себе и отишла да тражи
Госпа и да му пареди, да спреми на
трпези мјесто још за једно лице, као и
све друго, што је за то потребно. Ја
сам увјерена, да се је ту ноћ та добра
милосрдна душа молила за мене; међутим
ја сам отишла да спавам срећна и задово-
љна, али од великог убуђења за дуго
нијесам могла заспати.

Госпа је био у трицастији кад сам
сјутрадан дошла да обједујем. Кад сам га
запитала, је ли долазио мој отац, он се
тако пресао, да је од страха испустио из
рука тањир, који паде и сломи се. Једва
бјех сјела за трпезом, кад ето и мога оца.
То бјеше диван старац! Раста високог,
врло мало погрљен, с правим, дугачким
носом и густим брковима, испод којих се
виђаху свијетле плаве очи. Бркови му би-
јаху бијели, коса сјједа и назад зачешљана.
Одмах сам приступила к њему и по-
љубила га, а он се сagneо и љубавно ме
пољубио у руку. Ја сам била превадовољна,
али Гобс у мало што није умр, кад
је почео оцу сипати кафу и додавати му
јаја и масло; но брзо се је привикао на
то и почео мом оцу редовно давати столи-
цу и мичати је последије обједна.

Није прошла ни једна недеља дана
од кад сам написала ове потоње врте, а
међу тимем... ок! ја неблагодарна! — опет
сам се осјећала сама. Али, да, не баш са-
свијем сама, само ми је нешто, поред свега
присуства мога доброга оца, недостајало.

Потоно сам пречитала моје љубимце,
француске романе, али не да слуша отац,
но сам читала за себе и то баш у оно при-
јеме, кад је отац сједио у својем кабинету,
и забављао се својим досадним пословима.
Збоља, постоји ли таква љубав, каква се
описује у романима? Јуче сам цијелу ноћ

њој су претресани многи предмети и иза-
брана је нова управа за годину 1903—1904.
За председника удружења изабран је учи-
тељ андријевачки г. Вук Масловарић; за
потпредседника учитељ голубовачки г. поп
Јоко Гојинић, а за секретара учитељ ан-
дријевачки г. Стеван Божовић. Подробни
извјештај о скупштинском раду донијеће
мо у наредном броју.

(Вријеме.) Код нас још траје непре-
стана суша. Облаци, који су се обилато
иском вијали почетком овога мјесеца и који
су, по нагледу, обилато кишу обећавали,
нијесу никакве користи донијели. Оно
мало кише, што је око Малог Госпођина-
дје прокапало, није било довољно ни да
прашину по улцама утади. Наш водовод
једва да нам може дати воде и колико је
за пиће потребно, а за друге потребе при-
бјегло се старим бунарима, но и они су
скоро исцрпљени.

Оваква је иста оскудица, како нам јав-
љају, и у Никшићу и у Подгорици. Кажу да
има 46 година, да се овакве безводнице не
памти. А судећи по ведрим и за ово доба
године сувше хладним ноћима, киша је
још доста далеко. И прогноза времена за
овај мјесец то нам исто свједочи. По иска-
ву метеоролога биће све до 2. октобра ли-
јепи јесењи дани, са једним прекидом од
дан-два кише, и то тек око 22 септембра.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

БИОГРАД, 7 септ. — Краљ је
примио у нарочитој аудијенцији тур-
ског посланика. Мисли се, да та ау-
дијенција стоји у свези с догађајима
у Македонији. У Двору је дават свечан
објед у почетак офанзиве биоград-
ског гарнизона. Краљ је држао говор
у ком је нагласио, да су ових дана
погледи читаве Србије усмерени на
војску српску, ту народну узданицу,
коју су хтјели у питањима поколебати,
дајући неспораву у Нишу мно-
го виши значај, него је у ства-
ри. Краљ је срећан, што као врховни
командант војске може изјавити,
да у војци нема неслоге. Војска се
стара да заслужи и очува поштерење
народно; слога у војци, као и
слога између војске и народа, помо-
ћи ће Краљу, да кроз све тешкоће
проведе Србију здраву и читаву.

ПРИЗ, 7 септ. — Делкасе, да-
јући објашњења министарском санјо-
ту о стању у Македонији, изјавио
је, да су Русија и Аустрија ријешиле
да интервенишу с цијељу, да се
изврше реформе, које оне траже.
Потраживања бечког и петроградског
кабинета потпомогута су од стране
другијех сила.

БЕЧ, 8 септ. — Цар Вилхелм
отпутовао је ноћас последије срдачног
опростаја с Францом Јосифом, који

говетиу ноћ мислила о томе. Колико се
сјећам, ја још никад нијесам љубила. Ове
ноћи ја као да сам предсећала љубав;
срце ми је тако јако кучало и то у зајед-
ници с неким другим, мени непознатим
срцем. Старала сам се да уобразим мога
изабраника. Он мора бити високога раста,
угледан као и мој отац, али без бркова,
кратко ошишане косе, дугачког доста су-
вовавог лица, с великим, озбиљним очима
и правим, густим, обрвицама. Он мора бити
нежан и у опће ваада добар и љубаван,
као што обично бивају прави и добри
мушкарци према нама, слабијим женскињама.

Такав мора бити „цар моје маште“ и
ја бих била готова, да му будем робња,
да умрем и страдам за њега.
Нема сумње да је и он, исто као и
мој отац, постојао у мојој машти. Ја га
никад не бих звала у моју кућу, отац то
не би допустио, а и Цемима би то најпрва
пробрљала пред њим. Али збоља, ја није-
сам могла отићи изван граница мога има-
ња, да га тражим. Сад се сјетих, да се
иза италијанске баште налази туђа имање,
које граничи с мојим. Там бих се надала
срести с њим. Ми би били сусједи и сре-
ли би смо се сасвијем случајно — сваки
на својој земљишту.

Како сам замислила, тако се п до-
годило.

Послије обједна отац је отишао у свој
кабинет за својим послом, а ја сам пожи-
тала у парк и упутила се на сами крај
тераса у италијанској башти. Сва тераса
бала је обавијена павићима, који су слу-
жили као лијепа заштита од нескромних
погледа. Тераса је наскоро заграђена вид-
ница од камена, и кад се на њих назо-
вниш, можеш видјети све што се догађа
у сусједном имању. Ја сам ту стојала и
чекала са потресеним срцем. Дан је био

га је испратио до колодвора. Прије
поласка примио је Франц Јосиф Би-
лова и даровао му своју слику у
природној величини.

ЦАРИГРАД, 8 септ. — Пово-
дом догађаја у Македонији Зиновјев
је имао аудијенцију код Султана. У
дугом разговору Султан је изјавио
задовољство и признање на држању
великијех сила. Зиновјев је савјетовао,
да се што прије стане на пут изгре-
дима које чини војска, желећи угу-
шити устанак. Султан је изјавио,
да ће поновити наредбе о томе и
додао је, да су већ двије трећине
земљишта, што га је устанак био
обухватио, очишћене од чета, а и
остатак ће се брзо очистити.

ЦАРИГРАД, 8 септ. — Српски
министар Грујић изјавио је великом
невиру, да никаква српска чета није
прелазила границу турску.

Из Једрене јављају, да је нека-
кав Теодоров, секретар општине у
Варни, био послат у санџак Кирки-
лисе као комесар од стране комитета,
али је био ухаћен са још четрна-
есторицом.

Министар рата извјестио је Пор-
ту, да је код Прешова, на српско-
турској граници, једна српска чета
покушала, да пријеђе границу; вој-
ници турске убише тројицу, а оста-
ли се четници повукоше назад.

БЕЧ, 9 септ. — „N. W. Tagblatt“
доноси разговор свога дописника с
Биломом, који је изјавио, да немач-
ка политика на Истоку нема никак-
вих особитих цијељи. Немачка, која
тежи искључиво за миром, и не по-
мишља да потиче Турску да се про-
тивни политици другијех држава, а
нарочито Аустрије и Русије. Не-
мачка је помагала и помагала дра-
гољено оне мјере, на које су се
Аустро-Угарска и Русија сагласиле,
да побољшају стање на Балкану.
Билом је при свршетку разговора
изјавио наду, да ће енергичне опо-
мене од стране сил, као и увјерење
да у случају сукоба заинтересиране
стране неће много добити, спријечи-
ти рат. У сваком случају настојаће
се, да се сукоб локализира.

ЛОНДОН, 9 септ. — Селборн је
именован за министра колонија, Ау-
стија Чемберлен, син бившег мини-
стра, за министра финансија, Арнолд
Форстер — за рат, Бродрик — за
Индију.

СОФИЈА, 9 септ. — По једној
пријатној телеграфској вијести 500
Турака убијено је динамитом у боју
у кланцу Кресна, у Струмској долини.

облачан, али топао; сунце је по који пут
изниривало из облака и златним зрацима
обасипало главу ми и лице. Коса ми је
била заплетена у двије дугачко плетенице,
које су биле из плећи спуштене, — ја
их увијек тако носим, пошто ме нико и не
гледа осим Цемима, Гобса, баштована и,
разумије се, мог оца.

Ах, кад би сад!.. прошапутах ја, кад
ме сунце поново осветлило и кад сам,
ушљед тога, морала изгледати љепша него
обично...

Он дође.

Био је баш овакав, каквога сам га
себи представљала: висок, стапат, без брка,
с великим плавим очима. Једно ми се није
допадало — био је обучен у ловачком ка-
потућу и високом чизмама, а мени се је
чињило, да се јунаци мојих романа обуку-
ју другаче; али у сваком случају био је
изванредно лијепо. Изгледа ми, да је то
нешто дивље, чудновато и неразумљиво,
што сам ја уображеним лицима давала та-
кав реалан значај; али што сам крива у
томе, што ми реалне ствари, које ме окру-
жавају, изгледају као привиђења; а приви-
ђења што их ја замислила — као живи
створови.

Чим је подигао очи и видио ме,
удрктао је, зауставио се је, уста су му
се отворила и скоро непомично упрко је по-
глед у мене. Изгледаше као да и не дише.
Не знам јесам ли дуго тако стојала. Чи-
ни ми се, сунце се бијаше скривло за облак,
а сјенка бијаше пала на лице ми и косу,
кад је он мало дошао к себи. У тај трен
он је учинио такав чудан покрет, као да
жели, да за тренутак задржи свијетлост,
која се је губила.

— Сучана свијетлост није вјечна,
господине, проговорих ја.

— У вама самимна налази се сунце,
рече он, једва дашући. Ви сте најљепше

ЛОНДОН, 9 септ. — „Стандар-
ду јављају из Цариграда, да неко-
лико енглеских оклопача стоје го-
тове, да одмах отплове у Солун;
исту наредбу добиле су и лађе фран-
цуске.

ЦАРИГРАД, 10. септ. — Пор-
та је поновила наредбу, валијама и
војничким главарима у Солуну, Је-
дрени и Скопљу, да енергично по-
ступе против чета, и да се уздрже
од сваког вулума против мирног
становништва. Мајор Ибрахим-ефен-
дија, који је оптужен, да је чинио
вулуме против становништва у грч-
чком селу Хедије, у једроском ви-
лајету, доведен је под стражом у
Једрене и предат ратном суду.

БИОГРАД, 10 септ. — По по-
тоњим вијестима изабрамо је: 72 умје-
рена радикала, 61 самостални ради-
кал, 2 неутрална радикала, 14 ли-
берала, 1 напредњак и 1 социјалист.
Накнадни избори биће од прилике 14
о. м. Говори се, да ће скупштина
сјутра или прекосјутра бити савана
ва идућу недељу.

Заповједник тврђаве биоградске
пуковник Маринковић смијењен је
с тог положаја, а на његово мјесто
постављен је пуковник Сима Рашић.

БЕЧ, 10 септ. — Руски цар
доћи ће 17 о. м. на 10½ сати из-
јутра у Беч. Послије званичног до-
чека на жељезници поћиће у Шен-
брун, где ће бити свечани дочурак у
почетак његовог. По подне на 2 сата
отпутоваће цар руски и аустријски
у Мирцигер у лов, а 20 о. м. крену-
ће руски цар у Дармштат.

БУДИМПЕШТА, 10 септем. —
Ђесар упутио је својеручно писмо
Куен-Хедерварију, у којем сажалева,
што је уставност у Маџарској компро-
митована. Ђесар је одлучио држати
се нагодбе од г. 1867 и поштвати
сва права, која су том нагодбом
ујемчена, а нарочито врховну управу
виједничке војске. Ђесар се вада, да
ће Куен-Хедервари, којему је поново
повјерио састав министарства, бити
ијерја тумач Ђесарових очинских
замјера за маџарски народ.

СОФИЈА, 11 септ. — Турски
комесар саопштио је бугарској вла-
ди, да је Султан вољан ступити у
преговоре с Бугарском односно уми-
рења Македоније. Влада бугарска
изјавила је, да ће прихватити ту
погуду само на основу писменијех
предлога.

БИОГРАД, 11. септ. — Мини-
старски савјет под предсједништвом
Краљевим одлучио је, да се скуп-

створено циједе васионе, продужи он по-
лушатамом, а моје несташно срце поче
играти од усхићења. Ја нијесам помишља-
ла, да ће се тако брзо заједити са мном.

— Кажите ми, ко сте ви, проговорих
опет пар моје маште, а ја на то скидох
руке, којима бијех прикрила лице у први
час моје забуне.

— Зар је то тако важно? запитих ја.

— Није баш толико важно, одговори
он озбиљно; али ви ваљда нећете бити
Магдалена Хоп?

— Да, говоре да баш мене тако зову,
одговорих ја, и по свој прилици биће то
истина.

Он ме чудновато погледа, као што ме
по некад погледа Цемима.

— Ја сам чујао за вас, рече он најпо-
слије, и чиними се, да сам вас негде по-
давно видио. Знате ли, да смо ми сусједи?
Нијесам знао, да сте се већ вратили.

— Ја се вас не сјећам, одговорих ја,
може бити да сам слушала за вас; али сам
много ствари заборавила. Ја сам била бо-
лесна.

— Да, одговори он нежно, ја знам.

Облаци се опет за часак разиђоше и
поново јарко сунце обасја моје лице и ко-
су. Поново он не мичаше очију с мене.

Тај поглед био ми је пријатан, али
у исто вријеме осјетала сам, да је руме-
нац од стада и забуне залио моје лице,
те му нијесам могла гледати у очи.

— Ја нијесам лијепа, рекох као с
неким укром, него ме сунце пољепшава.

— Ви сте љепша од свију на свијету,
одговори он. Ја нијесам нијесам, да
на свијету постоји таква љепота.

Обраци ми се аарумените још више,
и поново покрих лице рукама.

(Свршило се.)

штана савоје ва 15 септембра. Иако тога влада је дала оставку, коју је Краљ примио, опуномоћивши је, да води послове до састава нове владе, која ће се образовати послје састанка скупштине.

ЦАРИГРАД, 11 септ. — Један сумњив случај куге појавио се у Смирни на једном младом трговцу.

БЕЧ, 11 септ. — Рајхсрат је отворен. Чешки радикални депутат Бауса интерпелирао је о стању хришћанског становништва у Македонији и напоменути поклољ почињени тамо на очиглед јевропских сила, упитао је министра председника, што мисли чинити, да се интервенције против турских ужаса, да би им се једном крај учинио.

ЦАРИГРАД, 11 септ. — Грујан је предао Порту писмену изјаву од стране своје владе, у којој се говори, да је Србија још од почетка ријешила, да мирно сачека резултате, које ће довијети руско-аустријско заузимање ва уважање реформа у Македонији, те врти ће доволити ни тријети, да се на српском земљишту скупљају чете за прелазак преко турске границе. У изјави се категорично демантује вијест, да између Србије и Бугарске постоји споразум о мишљеној заједничкој акцији и умољана се Турска, да удали војску, башибовук и арбаванке чете, које почињу проуарковати нареду на границу. Велики немир одговорио је, да је већ издата наредба, да се и башибовук и арбаванке чете удаље, а обећао је такође, да ће удаљити и војску.

ПЕТРОГРАД, 12 септ. — Званично се јавља, да су Русија и Аустро-Угарска преко својих представника у Софији и Цариграду упориле владу бугарску и турску, да су оне чврсто одлучиле извести програм за реформе у Македонији, који је програм одобрен и од осталих велесила. И представници осталих велесила добила су од својих влада наредбе, да се тој изјави Аустро-Угарске и Русије придрже и да нагласе Турској и Бугарској, да ће свако њихово настојање, које би се косило с програмом реформа остати без ичије помоћи. А ако би Турска или Бугарска предузеле ипак штогод, што би се противило намјерама велесила, треба да знаду, да ће њихове жртве бити безуспјешне, пошто су велесиле одлучиле, да се status quo никако не мијења.

ПЕТРОГРАД, 12 септ. — Дамдорф отпутовао је у иностранство.
БУДИМПЕШТА, 12 септ. — Кад је у парламенту Куен Хедервари хтио говорити о потоњој војеној наредби Ђесаровој, опозиционални посланик Барабаш завика: „Не вјерујемо ријечима краљевим“, на што наста велика бука. Чланови владине странке, завикаше Барабашу: ниткове! издајнице! а послје тога повикаше: „живио Краљ“!

СКРЊЕВИЦЕ, 12 септ. — Руски цар и царица с дједом отпутовали су у Дармштат.

ПЕТРОГРАД, 12 септембра. — Кијевски ђенерал-губернатор Драгомиров смијењен је по његовој сопственој молби.

БИОГРАД, 12 септ. — Маријан Вељковић, депутат самосталних радикала, који је био изабран у Шароту, убијен је у Стрелцу из револвера; убица се не зна, а по јави његових родитеља то је ствар освете.

ЦАРИГРАД, 12 септ. — По консулским вијестима битка између војске и усташа била је овјех дана у кланцу Калену, у Косовском нилајету. Од усташа погинуло је 70, а заробљено 8; војека је изгубила 4 мртва и 11 рањених. Војска је одузела 4 бомбе и велику количину динамита.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Изашли су из штампе школски удбеници: **АПОСТОЛ и ЈЕВАНЂЕЉА** за четврти разред основних школа преведо *Ристо Поповић*, свештеник. Цетиње, К. Ц. Државна Штампарија 1903. Цијена 20 новч.
ПРВА НАСТАВА У ВЈЕРИ за римокатоличку дјечу у I и II разреду основне школе. Видео и одобрио Пресвјетли Господин Надбискуп Барски Ш. Мелиновић, Примас Српски. Издање К. Ц. Школск Комисије. Цетиње, К. Ц. Државна Штампарија 1903. Цијена 15 новчића.

Могу се наручити и купити код *Прве К. Ц. Поштинске Књижаре П. М. Калужеровића* на Цетињу (Cettigno, Montenegro). Цетиње, 30 августа 1903. Број 56. Дејловодника.

Управа Државне Штампарије.

НА ЗНАЊЕ НАШИМ Г. Г. УЧИТЕЉИМА.

Многи наши учитељи желе, да се претплате на „Глас Црногорца.“ а за наплату упућују Ову Администрацију на канцеларију Министарства Просвјете. Међу тим је Администрација тек сад добила овлашћење, да може на основу таквих пуномоћја лист шаљати онима, који примају плату из канцеларије Министарства Просвјете; с тога се овим јавља г. г. учитељима, који се желе претплатити на наш лист, да пошаљу Овој Администрацији пуномоћја сврху својих плата на читаву годину (8 кр), уједно са датумом, од кад њихова претплата да отпочне (почетком или половином неког мјесеца). —

Цетиње, септембра 1903.

АДМИНИСТРАЦИЈА „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

ОБЈАВА.

У неђељу 21 септембра ов год. од 2—5 ура послје подне у команди баталиона Ст. војске у Подгорицу давати ће се на јавној лицитацији коптрати: хљеба, меса, ориза, паште, кафе, цукра, масти, пасуља, уља слатког и т. д. у оноликој количини колико буде потребито за издржавање Ст. војске у Подгорицу од 15 новембра ове до 1 августа идуче 1904 године.

Хљоб и месо ће се лицитирати по себе а све остало у једној групи.

Подувимачима хљеба и меса тражити ће се кауција од по двије стотине наполеона у готовим новцу или триста у сигурној залози.

Подувимачу од све остале хране стотину наполеона у готовом новцу или стотину и педесет у сигурној залози.

Истог дана лицитират ће се и дрва потребита од 15 новембра ове до 15 новембра идуче 1904 г.

Услови разних уговора моћи ће се виђети у Општинској управи вароши Подгорице сваки дан од 15 септембра о. г. до дана лицитације.

Број 2105

Цетиње, 29. Августа 1903 год.

Команда Ст. војске.

3—3

О г л а с.

Извјесна лица, под именом агената трештанских друштава ва упућивање Црногораца у Америку, издају овјема овдје на Цетињу разне препоруке и упутства без вриједности, узимајући од истих ва то по неколико круна.

Обзиром на напријед изложено, забрањује се свакоме, да се тијех агенатура прима, без преходне дозволе Министарства Иностранних Дјела.

Преступник биће строго кажњен.

Број 5034.

Министарство Иностр. Дјела.

Службене Објаве.

О Г Л А С.

Износи се на јавну продају дјеље описана непокретност Штепана Пајовића из Подгорице, која је процијенена круна 500. Продаја ће се извршити у потписаној канцеларији. За продају се одређују три

рока: први на 1. септембра, друга на 1. октобра, а трећи на 1. новембра, у 10 сати прије подне.

На прва два рока неће се непокретност продати испод процијенене вриједности, а на трећем и више, али никакво испод 1/3 процијенене вриједности.

Сваки је лципант дужан подожити јемство од 10% од процијенене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, дужници повјероци и они који имају право прече купље, да се пријаве прије прве предаје.

Опис непокретности:
I. једна кућа дугачка метара 6 и 50 ден, а широка 6 и 60 ден. Кућа се налази у Старој Вароши, у улици Бушат — а граничи: од истока сокаком, од запада обром Лединића, од сјевера кућом Чаневића, а од југа кућом Ибра Лединића.

Број 1001

IV. 1903. 38.

Подгорица, 1. септембра 1903. г.

Из канц. Књ. Обласног суда.

Р. 170 Бр. 206 2—2

О Г Л А С.

Позивају се сви дужитељи Нинка Ђачића, из Руданица у Пињи, да се са чистим документима о своме потраживању пријаве оном суду најдаље до 1. новембра т. г., јер ко се дотле не пријави, дотдије му се пријава неће примити, пошто је над Нинковом имовином отворен стечај.

Истовремено овим се доставља и Нинку Ђачићу, који се сада налази у Америци, да ће се његова имовина распродати законитим путем, ако до горе наведеног рока дужитеље не подмири.

Број 976.

Никшић, 6. септембра 1903.

Обласни суд:

Председник, М. Н. Ђуровић.

Р. 88 Бр. 207 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Илије Ђачића из Руданица, извршиће се дана 13. октобра т. г. као на трећи рок.

Види оглас у „Гласу Црногорца“ број 23.

Број 80.

Будањ, 13 септембра 1903.

Заступник капетански Милутин Васовић

Р. 36 Бр. 208 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности овдаш. Цана Дула Цан Дулова извршиће се дана 20 октобра и 20 новембра т. г. Виђу у прилогу „Гласа Црногорца“ број 38.

К броју 158.

Улцињ, 20 августа 1903 г.

Општ. Суд Вароши Улциња.

Р. 37 Бр. 209 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Мила Ђурова Бокана из Буковика извршиће се дана 1. октобра и 1. новембра.

Види оглас у „Гласу Црногорца“ број 37.

Број 421.

Глуки до, 24 јула 1903 г.

За капетана писар, Д. М. Јововић.

Р. 36 Бр. 210 1—1

ПРВА НИКШИЋСКА ШТЕДИОНИЦА У НИКШИЋУ

И М О В И Н А БИЛАНС, ЗАКЉУЧЕН 30 АВГУСТА 1903. ГОД. Д У Г

	Круна		Круна
Готовина у каси	1467 14	Уплаћени капитал акционара	85 013 94
Займови издати народу	161.626 —	Улоги на штедњу	22.630 38
Потраживање у књото-коренту	426 40	Поважљени новац са страна	35.965 —
Намјештај у канцеларији	464 —	Превремено потраживање	434 45
Трошкови оснивања	414 —	Резервни фонд	163 —
		Зарада у 1901—02 години	8.414 05
		„ „ 1903. г. од 1/1 до 1/VIII	11.816 83
	Свега 164.497 45		Свега 164.497 64

П Р И Х О Д РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА Р А С Х О Д

	Круна		Круна
Преноса камата из 1902. год.	1712 83	Трошкови од 1/1 до 30/VIII 1903 г.	1908 85
Камата наплаћена у 1903. „	10339 13	Камата од улога до данас плаћена	293 49
Провизија „ „ „	8048 74	Камата плаћена на реванш	1990 70
Разни приходи	909 17	Зарада у 1903. г. од 1/1 до 30/VIII	11816 82
	Свега 16.009 87		Свега 16.009 87

Надзорни Одбор:

Председник:

Обркен Никовић, окр. капетан у пензији

оф. Радован А. Мијучковић,

оф. Раде Т. Радовић.

Милан Сабљић,

књиговођа.

Јово Јовановић,

Цано Редовић.

Приватне објаве.

НА ЗНАЊЕ

Стављам до знања поштованом грађанству вароши Цетиња, да ћу овдје кроз неколика дана отвората своју трговачку радњу о продаји старих ствари „антика“ као пошњу Китајца, Јапацаца и др.

У исто вријеме стављам до знања да ће овдје моја госпођа предавати мјесечно учење на Гласовиру и грчки. — Цијене умјерене.

Говори француски, талјански и грчки. — Цијене умјерене.

Ко би жељео учити на гласовиру нека се обрати г. Ђовану Ђемићу брјајачу.

Цетиње. С поштовањем

Ђорђеје Е. Хорн

Р. 72 Бр. 88 3—4

ОБЈАВА.

Продајем из слободне руке двије куће „Катунска улица 92 и 94.“

Обратити се потписатом: Марко Јов. Томовић.

Р. 18 Бр. 90 2—3

ГРОМОБРАНЕ, за школе и цркве Књ. Цр. Јавном Управом Грађевина одобрене, израђујем за 120. кр.

Никшић. Ивановић.

Р. 17 Бр. 91 2—5

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом смрти нашег негда незаборављеног сина односно мужа, оца и брата

Зека Зорића,

који се послје дугог и тешког боловања 3 ов. мјос. пресели у вјечност у 36 години свога живота. Најдјачније захваљујемо цијелом Цетињском грађанству и Бајцима, који у великом броју дођоше и присуствоваше спроводу.

Хвала г. г. архимандриту Церковићу и проту Матановићу. Захваљујемо г. г. докторима: Перазићу, Матановићу, Огњеновићу и Кујачићу, који радише око покојника, да му живот спасу.

Особита хвала г. Милу Дожићу и свој господи, који спроводу присуствоваше. Хвала онима који нам усмено, писмено и телеграфично најавише своја саучешћа у нашој великој жалости.

Цетиње, 8. Септембра 1903.

Ожалостени:

отац: Сава; супруга: Јовзна, и породица.

Р. 111 Бр. 95 1—1